

Анотація на вибіркову навчальну дисципліну «Історія обліку і оподаткування»

Рівень вищої освіти - *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Кількість кредитів - 5

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Коркушко Олег Никодимович, кандидат економічних наук, доцент, e-mail: oleg-ua82@ukr.net

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Для розуміння сучасного розвитку обліку і оподаткування та оцінки можливостей прогнозування їх еволюції в майбутньому необхідно знати історію розвитку основних понять і концепцій. Лише вивчаючи історію бухгалтерської науки, можна зрозуміти та усвідомити ті помилки й недоліки, які мали місце в сфері організації та ведення обліку в минулому та існують на сучасному етапі, знайти необхідні відповіді на облікові питання. Вивчення історії бухгалтерського обліку і оподаткування дозволяє розкрити закономірності їх розвитку, розглянути еволюцію застосовуваних методів обліку і оподаткування, простежити зміну загальних концепцій, подивитись на облік і оподаткування з перспективної точки зору. Все це обумовлює важливість викладання дисципліни "Історія обліку і оподаткування".

2. Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування знань про процес розвитку та становлення бухгалтерського обліку та оподаткування, як окремої науки, становлення їх основних інститутів, значення і роль бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах, їх еволюція..

Завдання курсу: ознайомити з економічним життям минулих століть, джерелами оцінки і реєстрації фактів господарського життя, які завжди супроводжують життя суспільства і окремої людини; ознайомити з стародавніми записами та книгами, які аналізують кращі бухгалтерські ідеї минулого; ознайомити з основними теоріями та напрямками в розвитку обліку і оподаткування; ознайомити з працями видатних вчених та відомих бухгалтерів; ознайомити з досвідом минулого бухгалтерського обліку та оподаткування для кращого розуміння сутності бухгалтерії; допомогти студентам оволодіти теоретико-методичними основами історії розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування в різних країнах світу; засвоєння знань про етапи становлення та розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування як науки.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Початок виникнення бухгалтерії. Освоєння чисел і підрахунків
2. Зародження бухгалтерського обліку.
3. Формування бухгалтерського обліку як науки.
4. Формування бухгалтерських шкіл в Європі та США.
5. Історія виникнення і розвиток форм бухгалтерського обліку.
6. Облікові теорії та світові бухгалтерські школи
7. Історія становлення бухгалтерського обліку в Україні.
8. Становлення національної системи бухгалтерського обліку в Україні на основі його гармонізації та стандартизації.

9. Історія виникнення і розвиток оподаткування.

10. Етапи становлення податкової системи незалежної України.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати і вміти:

знати основні періоди розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування; особливості його зародження в країнах світу та формування бухгалтерського обліку і оподаткування як науки; основні облікові теорії та світові бухгалтерські школи; принципи побудови плану рахунків різних країн світу; основні етапи становлення та особливості розвитку бухгалтерського обліку і оподаткування в Україні. Уміти: аналізувати досвід минулого, знаходити його сильні та слабкі сторони; критично ставитись до будь-яких теоретичних побудов та наукових дискусій, виділяючи серед них найсуттєвіші та відкидаючи малозначущі, миттєві або просто забуті; знаходити доречні відповіді на облікові питання; розуміти стан сучасного обліку і вміти оцінювати можливі напрямки його розвитку.

5. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)	Задовільно	
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7. ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правова база

1. Господарський Кодекс України : за станом на 6 жовтня 2016 р. // Верховна Рада України / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. №18, 19-20,21-22, ст. 144.
2. Податковий кодекс України : Закон від 02.12.2010 № 2755-VI / остання редакція від 21.12.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV, із змінами та доповненнями / поточна редакція від 03.11.2016 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalni-polozhennya-standarti-bukhgalterskogo-obliku?app_id=24
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 09.12.2011 р.;
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.99 № 291

Основна література

7. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. Київ, 2000. 692 с.
8. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посіб.: у 2-х ч. - 2-е вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2001. Ч. 1. 512 с.
9. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посіб.: у 2-х ч. - 2-е вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2001. Ч. 2. 512 с.
10. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку : Підручник. 2-ге вид.,

допов. і перероб. Житомир : ЖІТІ, 2000. 640 с.

11. Білик Ю. А. Горбань [та ін.] ; за ред. С. М. Клапчука. 6-те вид., випр. і доп. Київ : Знання - Прес, 2007. 358 с.

12. Остап'юк М. Я. Теорія бухгалтерського обліку (історичні та методологічні аспекти) : Монографія. Ужгород : Ужгородський держуніверситет, 1998. 148 с.

13. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні. Тернопіль : Економічна думка, Карт- бланш, 1999. 422с.

14. Субтельний О. Історія України. Київ: Либідь, 1992. С.18.

15. Чижевська Л. В. Бухгалтерський баланс: проблеми теорії і практики. Житомир: ЖІТІ, 1998. 408 с.

16. Шепітко Г. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2001. 269 с.

Додаткова література

17. Гольцова С. М. Бухгалтерський облік : Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Суми : Університетська книга, 2007. 254 с.

18. Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник для внз ; М-во освіти і науки України. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Центр учб. літ., 2016. 424 с.

7. Жадько К.С., Олійник Л.Ш., Семенюта В.В. Бухгалтерський облік: ділові ігри, ситуаційні вправи, тести: практикум. Дніпро: УМСФ, 2018. 100 с.

8. Журавель Г.П., Клевець В.Б., Хомин П.Я. Облікова політика підприємства в ринкових умовах: Навч. посіб. Київ: «Видавничий дім «Професіонал», 2009. 320 с.

9. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник, Київ: Видавництво „Центр навчальної літератури”, 2005. 528с.

10. Стельмащук А. М., Смоленюк П. С. Бухгалтерський облік, Київ: Центр учбової літератури, 2007, 452с.

11. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика. Навч. Посібник. Київ: „Центр навчальної літератури”, 2010. 536с.

12. Коблянська О. І. Фінансовий облік: Навч. Посібник. Київ: Знання, 2007, 471с.

13. Лень В. С. Фінансовий облік. Підручник, Київ: ВЦ «Академія», 2011, 608 с.

14. Орлова В. К. Фінансовий облік. Навч. посібник. Київ: „Центр навчальної літератури”, 2010, 510с.

15. Сопко В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2005, 412 с.

16. Ярошенко Ф.О. Історія податків та оподаткування в Україні : Навч. посіб. Ірпінь : Академія ДПС України, 2002. 240 с.

17. Seventh Council Directive 83/349/EEC of 13 June 1983 based on the Article 54 (3) (g) of the Treaty on consolidated accounts. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31983L0349>

18. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC. URL: <https://eurlex.europa.eu/eli/dir/2013/34>.

Інформаційні ресурси

19. <http://zakon2.rada.gov.ua> - Верховна Ради України;
20. [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua) - Міністерство фінансів України;
33. [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3) – Бібліотеки в Україні;
34. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
35. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> - Бібліотеки та науково-інформаційні центри України;
36. <http://vobu.ua/ukr/> "Все про бухгалтерський облік" - всеукраїнська професійна бухгалтерська газета;
37. <http://library.if.ua/books/> – Бібліотека економіста в Україні;
38. http://buklib.net/index.php?option=com_jbook&catid=0 – Буковинська бібліотека;
39. [http://www. library. lviv.ua/](http://www.library.lviv.ua/) – Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника;
40. <http://vobu.ua/ukr/> – "Все про бухгалтерський облік" - всеукраїнська професійна бухгалтерська газета;
41. <http://www.balance.ua/> – Видавничо-консалтингова компанія Баланс-Клуб;
42. <http://www.osvita.com.ua> - освітній портал;
43. <http://www.mon.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.